

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 11.7.2007 r.
COM(2007) 391 wersja ostateczna

BIAŁA KSIĘGA

BIAŁA KSIĘGA NA TEMAT SPORTU

(przedstawiona przez Komisję)

{SEC(2007) 932}

{SEC(2007) 934}

{SEC(2007) 935}

{SEC(2007) 936}

1. WSTĘP

„Sport jest częścią dziedzictwa każdego człowieka i nic nigdy go nie zastąpi” – Pierre de Coubertin¹

Sport² przybiera na znaczeniu jako zjawisko społeczne i gospodarcze, przyczyniając się w dużym stopniu do realizacji strategicznych celów Unii Europejskiej, takich jak solidarność i dobrobyt. Olimpijski ideał rozwoju sportu propagującego pokój i zrozumienie między narodami i kulturami oraz wychowanie młodzieży narodził się w Europie i rozwijany był przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski i Europejskie Komitety Olimpijskie.

Sport przyciąga obywateli europejskich, z których większość regularnie go uprawia. Sport pobudza istotne wartości, takie jak duch zespołowy, solidarność, tolerancja oraz zasada fair play, przyczyniając się do indywidualnego rozwoju i samorealizacji. Propaguje aktywny udział obywateli europejskich w życiu społecznym i przez to pomaga rozwinąć aktywną postawę obywatelską. Komisja uznaje istotną rolę sportu w społeczeństwie europejskim, zwłaszcza w przypadku potrzeby zbliżenia do obywateli oraz zajęcia się problemami, które ich bezpośrednio dotyczą.

Jednakże sport napotyka również na nowe zagrożenia i wyzwania, które pojawiły się w społeczeństwie europejskim, takie jak naciski komercyjne, wykorzystywanie młodych zawodników sportowych, doping, rasizm, przemoc, korupcja i pranie brudnych pieniędzy.

Niniejsza inicjatywa jest pierwszą, w której Komisja zajmuje się zagadnieniami związanymi ze sportem w sposób wyczerpujący. Jej głównym celem jest określenie strategicznych wytycznych dla roli sportu w Europie, zachęcenie do dyskusji nad konkretnymi problemami, zwiększenie zauważalności sportu w unijnym procesie politycznym oraz zwiększenie świadomości społeczeństwa odnośnie do potrzeb i szczególnych cech sektora. Inicjatywa ta ma na celu przedstawienie ważnych zagadnień, takich jak zastosowanie unijnego prawodawstwa w dziedzinie sportu. Dąży ona również do ustalenia dalszych działań związanych ze sportem na szczeblu europejskim.

Niniejsza Biała księga nie jest inicjatywą zupełnie nową. *Acquis communautaire* ma zastosowanie do sportu, a kierunki europejskiej polityki w wielu dziedzinach mają coraz większy wpływ na sport.

Istotna rola sportu w społeczeństwie europejskim oraz jego specyficzny charakter zostały uznane w grudniu 2000 r. w deklaracji Rady Europejskiej w sprawie szczególnego charakteru sportu oraz jego funkcji społecznej w Europie, które powinny być uwzględniane przy realizacji zasad wspólnej polityki („Deklaracja nicejska”). Pokazuje ona, że organizacje sportowe i państwa członkowskie ponoszą zasadniczą odpowiedzialność w prowadzeniu spraw związanych ze sportem, a federacje sportowe odgrywają w tym główną rolę. Zaznacza

¹ Pierre de Coubertin (1863-1937), francuski pedagog i historyk, ojciec nowoczesnych igrzysk olimpijskich.

² Dla jasności i przejrzystości w Białej księdze używana będzie definicja sportu ustalona przez Radę Europy: „sport” oznacza „wszelkie formy aktywności fizycznej, które poprzez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane, stawiają sobie za cel wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach”.

również, że organizacje sportowe mają wykonywać swoje zadania, polegające na organizowaniu i promowaniu dyscyplin sportowych, „w poszanowaniu prawodawstwa krajowego i wspólnotowego”. Jednocześnie uznaje, że „nawet jeśli Wspólnota nie ma bezpośrednich kompetencji w tej dziedzinie, musi ona uwzględnić w swym działaniu, zgodnie z różnymi przepisami Traktatu, społeczne, wychowawcze i kulturowe funkcje sportu, na których opiera się jego specyfika, tak aby przestrzegać kodeksu etycznego i propagować solidarność niezbędną do zachowania roli społecznej sportu”. Instytucje europejskie uznały szczególną rolę odgrywaną w społeczeństwie europejskim przez sport, którego struktury działają na zasadzie wolontariatu, pod względem zdrowia, wychowania, integracji społecznej i kultury.

Parlament Europejski z zainteresowaniem śledził różne wyzwania stojące przed sportem w Europie i w ciągu ostatnich lat regularnie zajmował się związanymi z nim zagadnieniami.

Przygotowując niniejszą Białą księgę Komisja odbyła liczne konsultacje w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania z zaangażowanymi w tej dziedzinie stronami oraz przeprowadziła konsultacje przy pomocy Internetu. Konsultacje wykazały, że istnieją znaczne oczekiwania związane z rolą sportu w Europie oraz z działaniami UE w tej dziedzinie.

Niniejsza Biała księga skupia się na społecznej roli sportu, jego wymiarze gospodarczym oraz sposobie jego organizacji w Europie, oraz na działaniach następczych tej inicjatywy. Konkretne propozycje dalszych kroków na szczeblu UE zebrane są w planie działania nazwanym imieniem Pierre'a de Coubertina, który zawiera działania mające być zrealizowane lub wspomagane przez Komisję. Dokument roboczy służb Komisji zawiera wprowadzenie i kontekst powstania propozycji, w tym załączniki w sprawie sportu i unijnych reguł współzawodnictwa, sportu i swobód wspólnego rynku oraz w sprawie konsultacji z zainteresowanymi stronami.

2. SPOŁECZNA ROLA SPORTU

Sport jest dziedziną działalności ludzkiej, wzbudzającą duże zainteresowanie obywateli Unii Europejskiej oraz posiadającą wielką możliwość zrzeszania ich, docierania do wszystkich, niezależnie od wieku czy pochodzenia społecznego. Zgodnie z listopadowym sondażem Eurobarometru³ około 60 % Europejczyków regularnie uprawia sport w 700 000 klubach sportowych lub poza nimi, zaś kluby te należą do dużej liczby stowarzyszeń i federacji. Większość zajęć sportowych odbywa się w ramach struktur amatorskich. Znaczenie sportu uprawianego zawodowo wciąż wzrasta i przyczynia się tym samym do wzmocnienia społecznej roli sportu. Sport ma nie tylko znaczenie dla poprawy zdrowia obywateli Europy, lecz posiada również wymiar wychowawczy oraz odgrywa rolę społeczną, kulturową i rekreacyjną. Społeczna rola sportu daje również możliwość zacieśniania zewnętrznych relacji Unii.

2.1 Poprawa zdrowia publicznego poprzez aktywność fizyczną

Brak aktywności fizycznej sprzyja występowaniu nadwagi, otyłości oraz dużej liczby przypadłości przewlekłych, takich jak schorzenia układu krążenia czy cukrzyca, co

przyczynia się do pogorszenia jakości życia, jest zagrożeniem dla życia jednostki oraz obciąża gospodarke i budżet wydatkami na leczenie.

Biała księga Komisji „Strategia dla Europy w sprawie zagadnień zdrowotnych związanych z odżywianiem, nadwagą i otyłością”⁴ podkreśla znaczenie podejmowania zabiegów w celu odwrócenia tendencji spadkowej aktywności fizycznej, zaś działania proponowane w zakresie tej dziedziny w obu Białych księgach będą się uzupełniać.

Ruch sportowy ma większy wpływ na uprawianie aktywności fizycznej wpływającej pozytywnie na zdrowie, niż jakkolwiek inny ruch społeczny. Sport przyciąga ludzi i kojarzy im się pozytywnie. Jednakże uznany w tym zakresie potencjał ruchu sportowego jest często niedostatecznie wykorzystywany i należy go rozwinąć.

Światowa Organizacja Zdrowia zaleca przynajmniej 30 minut dziennie umiarkowanej aktywności fizycznej (w tym zajęcia sportowe, lecz nie tylko) dla dorosłych i 60 min dla dzieci. Władze publiczne i prywatne organizacje państw członkowskich powinny przyczyniać się do osiągnięcia tego celu. Ostatnie badania wykazują, że osiągnięte postępy są niewystarczające.

1) Komisja proponuje opracować, wspólnie z państwami członkowskimi, nowe wytyczne w zakresie aktywności fizycznej do końca 2008 r.

Komisja zaleca wzmocnienie współpracy między sektorem zdrowia, wychowania i sportu na szczeblu ministerialnym państw członkowskich, w celu zdefiniowania i zrealizowania spójnych strategii mających na celu zmniejszenie nadwagi, otyłości i innych zagrożeń dla zdrowia. W tym świetle Komisja zachęca państwa członkowskie do zbadania, w jaki sposób propagować pojęcie aktywnego życia poprzez system edukacji narodowej i system szkoleń, włącznie ze szkoleniem nauczycieli.

Zachęca się organizacje sportowe, które oferują możliwości uprawiania wpływającej pozytywnie na zdrowie aktywności fizycznej, do podejmowania działań w tym kierunku. Komisja ułatwi wymianę informacji i najlepszych rozwiązań, zwłaszcza w związku z młodzieżą, skupiając się przede wszystkim na poziomie najbliższym obywatelom.

2) Komisja popierać będzie unijną sieć wpływającej pozytywnie na zdrowie aktywności fizycznej (HEPA) i, w uzasadnionych przypadkach, mniejsze i bardziej wyspecjalizowane sieci zajmujące się szczególnymi aspektami tego tematu.

3) Komisja uczyni wpływającą pozytywnie na zdrowie aktywność fizyczną podstawowym elementem działań związanych ze sportem i starać się będzie lepiej uwzględnić tę priorytetową kwestię w odpowiednich instrumentach finansowych, w tym w:

- 7. programie ramowym na rzecz badań i rozwoju technologicznego (aspekty zdrowotne związane z trybem życia);
- Programie zdrowia publicznego na lata 2007-2013;
- Programach skierowanych do młodzieży i do obywateli (współpraca między organizacjami sportowymi, szkołami, społeczeństwem obywatelskim, rodzicami i innymi partnerami na

⁴ COM(2007)279 wersja ostateczna z 30.5.2007

szczeblu lokalnym);

- Programie „Uczenie się przez całe życie” (szkolenia dla nauczycieli i współpraca między szkołami).

2.2 Łączenie sił w walce z dopingiem

Doping jest zagrożeniem dla sportu na całym świecie, również w Europie. Podważa on zasady otwartego i uczciwego współzawodnictwa. Jest czynnikiem ogólnie pozbawiającym motywacji w sporcie, zaś w przypadku sportu zawodowego, wywiera na sportowców zbyt duży nacisk. Wpływa niszcząco na obraz sportu i jest poważnym zagrożeniem dla zdrowia sportowców. Na szczeblu europejskim walka z dopingiem musi uwzględnić zarówno wymiar ścigania jak i wymiar zdrowotny i zapobiegawczy.

4) Można utworzyć partnerstwa między organami ścigania państw członkowskich (straż graniczna, policja krajowa i lokalna, urzędy celne itd.), laboratoriami akredytowanymi przy światowej agencji antydopingowej (WADA) i INTERPOLEM, mające na celu wymianę informacji o nowych środkach i praktykach dopingujących na czas i w bezpiecznym otoczeniu. UE mogłaby poprzeć te wysiłki poprzez kursy szkoleniowe i tworzenie sieci między ośrodkami szkoleniowymi dla urzędników organów ścigania.

Komisja zaleca traktowanie we wszystkich krajach UE handlu niedozwolonymi środkami dopingującymi w ten sam sposób, co handlu niedozwolonymi narkotykami.

Komisja wzywa wszystkie podmioty odpowiedzialne za zdrowie publiczne do uwzględnienia aspektów dopingu będących zagrożeniem dla zdrowia. Wzywa ona organizacje sportowe do utworzenia reguł dobrych praktyk prowadzących do lepszego informowania i instruowania młodych sportowców o środkach dopingujących, mogących je zawierać przepisanych lekach oraz o ich skutkach dla zdrowia.

Ustanowienie lepiej skoordynowanej strategii walki z dopingiem byłoby korzystne dla Unii Europejskiej, szczególnie poprzez przyjmowanie wspólnego stanowiska w stosunku do Rady Europy, WADA i UNESCO oraz poprzez wymianę informacji i najlepszych rozwiązań na szczeblu międzyrządowym, oraz między krajowymi organizacjami i laboratoriami antydopingowymi. Właściwe zastosowanie konwencji antydopingowej UNESCO przez państwa członkowskie jest w tym zakresie szczególnie istotne.

5) Rola Komisji będzie polegała na ułatwianiu działań, na przykład na wspieraniu sieci krajowych organizacji antydopingowych należących do państw członkowskich.

2.3 Uwydatnienie roli sportu w kształceniu i szkoleniu

Sport odgrywa rolę w kształceniu formalnym i pozaformalnym, przez co wzmacnia kapitał ludzki w Europie. Wartości, których sport jest nośnikiem, przyczyniają się do rozwoju wiedzy, motywacji, umiejętności i gotowości do osobistego wysiłku. Czas spędzony na aktywności sportowej w szkole i na uniwersytecie przynosi korzyści dla zdrowia i kształcenia, które muszą być uwydatnione.

Opierając się na doświadczeniach zdobytych w czasie Europejskiego Roku Edukacji przez Sport (2004 r.), Komisja zachęca do wspierania sportu i aktywności fizycznej poprzez różnorodne inicjatywy polityczne w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym poprzez rozwój

kompetencji społecznych i obywatelskich zgodnie z zaleceniem z 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie⁵.

6) Sport i aktywność fizyczna mogą być wspierane w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. Propagowanie uczestnictwa w możliwościach kształcenia przez sport traktowane jest priorytetowo w partnerstwach między szkołami w ramach programu Comenius, w zorganizowanych działaniach w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach programu Leonardo da Vinci, w sieciach tematycznych i projektach wspierających mobilność w dziedzinie kształcenia wyższego, w ramach programu Erasmus oraz w wielostronnych projektach w dziedzinie kształcenia dorosłych, objętych programem Grundtvig.

7) Sektor sportu może również składać wnioski o wsparcie poprzez indywidualne zaproszenia do składania wniosków w ramach realizacji europejskich ram kwalifikacji i europejskiego systemu zbierania i przenoszenia punktów kredytowych w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET). Sektor ten przyczynił się do opracowania europejskich ram kwalifikacji i jest beneficjentem pomocy finansowej na lata 2007/2008. Biorąc pod uwagę dużą mobilność zawodową sportowców i nie naruszając przepisów dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, sektor sportu może stać się pilotowym sektorem realizującym ECVET w celu zwiększenia przejrzystości krajowych systemów kompetencji i kwalifikacji.

8) Komisja ustanowi przyznawanie europejskiego znaku jakości szkołom, które aktywnie uczestniczą w popieraniu i propagowaniu aktywności sportowej w środowisku szkolnym.

Aby zapewnić reintegrację sportowców na rynku pracy po zakończeniu ich kariery sportowej Komisja podkreśla znaczenie uwzględnienia już na wczesnym etapie konieczności zapewnienia młodym sportowcom szkolenia wpisującego się w perspektywę „podwójnej kariery” i stworzenia lokalnych ośrodków szkoleniowych wysokiej jakości, dbających o ich wsparcie moralne, edukacyjne i zawodowe.

Komisja rozpoczęła badania nad szkoleniem młodych sportowców w Europie, a wyniki tych badań mogą przyczynić się do wyżej wymienionych kierunków polityki i programów.

Inwestowanie w szkolenie młodych utalentowanych sportowców w dobrych warunkach i propagowanie tego szkolenia jest podstawowym warunkiem zrównoważonego rozwoju sportu na każdym szczeblu. Komisja podkreśla, że systemy szkoleń dla utalentowanych młodych sportowców powinny być otwarte dla wszystkich i nie powinny prowadzić do dyskryminacji między obywatelami UE, opartej na obywatelstwie.

9) Reguły, które przewidują, iż w skład drużyny wchodzi pewna liczba lokalnie przeszkolonych zawodników, mogłyby zostać uznane za zgodne z przepisami Traktatu dotyczącymi swobodnego przepływu osób, jeśli nie prowadzą do bezpośredniej dyskryminacji za względu na przynależność państwową i jeśli ewentualne pośrednie efekty dyskryminacji, które z niej wynikają, mogą być uzasadnione jako proporcjonalne do osiągnięcia uzasadnionego celu, takiego jak wzmocnienie i ochrona szkolenia i rozwoju utalentowanych młodych graczy. Aktualnie prowadzone badania nad szkoleniem młodych sportowców w Europie wniosą cenny wkład w tę analizę.

⁵ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dziennik Urzędowy L 394 z 30.12.2006).

2.4 Propagowanie wolontariatu i aktywnej postawy obywatelskiej przez sport

Przynależność do zespołu, zasady, takie jak fair play, stosowanie reguł gry, szacunek do innych, solidarność i dyscyplina oraz organizowanie amatorskich klubów sportowych nienastawionych na zysk i opartych na wolontariacie wzmacniają aktywne postawy obywatelskie. Działanie na zasadzie wolontariatu w organizacjach sportowych dostarcza wielu okazji do kształcenia pozaformalnego, które powinno być uznane i podkreślone. Sport oferuje również atrakcyjne możliwości dla zaangażowania osobistego i na rzecz społeczeństwa i może pomóc w zerwaniu ze światem przestępczym.

Obserwuje się jednak zmianę w sposobie uprawiania sportu, zwłaszcza przez młodych ludzi. Wzrasta tendencja do uprawiania sportów indywidualnych raczej niż zespołowych i w ramach zorganizowanej struktury, co powoduje zmniejszenie liczby wolontariuszy w amatorskich klubach sportowych.

10) Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, określi podstawowe wyzwania stojące przed organizacjami sportowymi nienastawionymi na zysk oraz podstawowe cechy charakteryzujące usługi świadczone przez te organizacje.

11) Komisja będzie wspierać sport na szczeblu jak najbliższym obywatelom przez program „Europa dla Obywateli”.

12) Komisja zaproponuje ponadto działania skierowane na zachęcanie młodych ludzi do wolontariatu sportowego w ramach programu „Młodzież w działaniu”, w takich dziedzinach jak wymiana młodzieży i wolontariat w ramach wydarzeń sportowych.

13) Komisja będzie następnie rozwijać wymianę informacji i najlepszych rozwiązań w zakresie wolontariatu w sporcie, przy współdziałaniu państw członkowskich, organizacji sportowych i władz lokalnych.

14) Aby lepiej zrozumieć szczególne wymogi i potrzeby sektora sportu opartego na dobrowolnym działaniu w procesie tworzenia krajowej i europejskiej polityki, Komisja rozpocznie badania w skali Europy nad wolontariatem w sporcie.

2.5 Wykorzystanie potencjału zawartego w sporcie do celów integracji społecznej, integracji i równości szans

Sport przyczynia się w znacznym stopniu do spójności gospodarczej i społecznej oraz do większej integracji społeczeństw. Wszyscy obywatele powinni mieć dostęp do sportu. Należy zająć się szczególnymi potrzebami i sytuacją grup, które nie są wystarczająco reprezentowane; należy uwzględnić szczególną rolę, którą sport może odegrać dla młodych ludzi, ludzi niepełnosprawnych oraz osób z mniej uprzywilejowanych środowisk. Sport może również sprzyjać integracji imigrantów i osób obcego pochodzenia w społeczeństwie oraz wspomagać dialog międzykulturowy.

Sport propaguje poczucie wspólnej przynależności i uczestniczenia w życiu społecznym, dzięki czemu może stać się istotnym narzędziem służącym integracji imigrantów. Udostępnianie obiektów sportowych i wspieranie działań z nim związanych jest w tym kontekście istotne, aby umożliwić pozytywną interakcję między imigrantami a społeczeństwem przyjmującym.

Komisja uważa, że polityka, działania i programy Unii Europejskiej i państw członkowskich mogłyby lepiej wykorzystać sport jako narzędzie wzmacniające integrację społeczną. Sport może mianowicie przyczynić się do tworzenia miejsc pracy oraz do wzrostu i ożywienia gospodarczego, zwłaszcza na słabo rozwiniętych obszarach. Działania sportowe nienastawione na zysk, przyczyniające się do spójności społecznej i integracji słabszych społecznie grup mogą być uważane za usługi socjalne użyteczności publicznej.

Otwarta metoda koordynacji w sprawie ochrony socjalnej i integracji społecznej nadal stosować będzie sport jako narzędzie i jako wskaźnik. W badaniach, seminariach, konferencjach, wnioskach w sprawie polityki i programach działania uważać się będzie sport i/lub przynależność do społecznych struktur sportowych jako podstawowe elementy analizy wykluczenia społecznego.

15) Komisja zaproponuje państwom członkowskim, aby programy PROGRESS, „Uczenie się przez całe życie”, „Młodość w działaniu” i „Europa dla obywateli” wspierały działania propagujące integrację społeczną przez sport i zwalczające dyskryminację w sporcie. W kontekście polityki spójności państwa członkowskie powinny przewidzieć dla sportu miejsce przy programowaniu działań w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wykorzystując go jako narzędzie sprzyjające integracji społecznej, integracji i równości szans. Zachęca się również państwa członkowskie do propagowania działań objętych Europejskim Funduszem na rzecz Integracji.

Ponadto Komisja zachęca państwa członkowskie i organizacje sportowe do uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych przy dostosowywaniu infrastruktury sportowej. Państwa członkowskie i władze lokalne powinny zapewnić dostępność infrastruktury sportowej dla osób niepełnosprawnych. Należy przyjąć szczególne kryteria zapewniające równy dostęp do sportu wszystkim uczniom, szczególnie dzieciom niepełnosprawnym. Propagowane będzie szkolenie instruktorów, wolontariuszy i pracowników przyjmujących klubów i organizacji, w celu przygotowania ich na przyjęcie osób niepełnosprawnych. W konsultacjach przeprowadzanych z zainteresowanymi stronami Komisja zwraca szczególną uwagę na utrzymanie dialogu z przedstawicielami sportowców niepełnosprawnych.

16) W swoim planie działań w zakresie „Strategii UE w sprawie niepełnosprawności” Komisja uwzględni znaczenie sportu dla osób niepełnosprawnych i będzie wspierać działania państw członkowskich w tej dziedzinie.

17) W ramach planu działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2006-2010 Komisja będzie zachęcała do włączania do głównego nurtu polityki zagadnień związanych z płcią przy wszelkich związanych ze sportem działaniach, skupiając się zwłaszcza na zapewnieniu dostępu do sportu imigrantkom i kobietom należącym do mniejszości etnicznych, zapewnieniu dostępu kobiet do stanowisk decydenckich w sporcie oraz na oddźwięku roli kobiet w sporcie w środkach masowego przekazu.

2.6 Wzmacnianie środków zmierzających do zapobiegania rasizmowi i przemocy oraz do walki z nimi

Przemoc podczas wydarzeń sportowych, zwłaszcza meczy piłkarskich, pozostaje niepokojącym problemem i może przybierać różne formy. Wyszła ona poza stadiony piłkarskie, dosięgając obszarów miejskich. Komisja zobowiązała się wnieść wkład w zapobieganie incydentom, poprzez propagowanie i ułatwianie dialogu z państwami członkowskimi, organizacjami międzynarodowymi (np. z Radą Europy), organizacjami

sportowymi, organami ścigania i innymi zainteresowanymi stronami (np. organizacjami kibiców i władzami lokalnymi). Organy ścigania nie mogą same zwalczać powodów, które powodują przemoc w sporcie.

Komisja zachęca również do wymiany najlepszych rozwiązań oraz praktycznych informacji na temat kibiców stanowiących ryzyko, między służbami policji i/lub władzami sportowymi. Szczególną uwagę należy zwrócić na szkolenie policjantów w zakresie kierowania tłumem i walki z chuligaństwem.

Sport dotyczy wszystkich obywateli, niezależnie od płci, rasy, wieku, stopnia sprawności, religii i wyznania, orientacji seksualnej i sytuacji społecznej czy ekonomicznej. Komisja wielokrotnie potępiała wszelkie przejawy rasizmu i ksenofobii, które nie są zgodne z wartościami UE.

18) Jeśli chodzi o postawy rasistowskie i ksenofobiczne Komisja nadal propagować będzie dialog i wymianę najlepszych rozwiązań w ramach już istniejącej współpracy, jak na przykład sieć „Futbol przeciwko rasizmowi w Europie” (FARE).

Komisja zaleca federacjom sportowym wprowadzenie procedur umożliwiających odpowiedź na akty rasistowskie podczas meczów, opartych na istniejących inicjatywach. Zaleca ona również umocnienie przepisów w zakresie dyskryminacji w systemach przyznawania licencji klubom (por. sekcja 4.7).

Komisja zamierza:

19) Propagować, zgodnie z istniejącymi regułami krajowymi i unijnymi wymianę praktycznych informacji i wiedzy oraz doświadczenia w zakresie zapobiegania przemocy i incydentom rasistowskim, pomiędzy organami ścigania oraz organizacjami sportowymi;

20) Analizować możliwości nowych instrumentów prawnych i innych norm unijnych mających zapobiegać zakłóceniom porządku publicznego w czasie wydarzeń sportowych;

21) Upowszechniać wielodyscyplinarne podejście mające zapobiegać zachowaniom aspołecznym, ze szczególną uwagą skierowaną na działania społeczno-edukacyjne, takie jak fan-coaching (długoterminowa praca z kibicami mająca doprowadzić do rozwoju pozytywnej i pokojowej postawy);

22) Umocnić regularną i zorganizowaną współpracę między organami ścigania, organizacjami sportowymi i innymi zainteresowanymi stronami;

23) Zachęcać do stosowania następujących programów, mających przyczynić się do zapobiegania przemocy i rasizmu w sporcie i zwalczania ich: „Młodzież w działaniu”, „Europa dla obywateli”, DAPHNE III, „Prawa podstawowe i obywatelstwo” i „Zapobieganie i zwalczanie przestępczości”;

24) Organizować konferencje na wysokim szczeblu, aby dyskutować z zainteresowanymi stronami nad środkami zapobiegającymi rasizmowi i zwalczającymi go podczas wydarzeń sportowych.

2.7 Dzielenie się naszymi wartościami z innymi częściami świata

Sport może odgrywać również rolę w różnych dziedzinach zewnętrznych stosunków UE: jako element programów pomocy zewnętrznej, element dialogu z krajami partnerskimi i część dyplomacji publicznej UE.

Dzięki konkretnym działaniom sport jest skutecznym środkiem propagującym edukację, zdrowie, dialog międzykulturowy, rozwój i pokój.

25) Komisja będzie zachęcać wykorzystanie sportu jako środka w swojej polityce rozwoju. W szczególności Komisja zamierza:

- Propagować sport i wychowanie fizyczne jako podstawowe elementy wychowania wysokiej jakości i jako sposób uatrakcyjnienia szkoły i zwiększenia obecności na zajęciach;
- Skierować wysiłki na poprawę dostępu dziewcząt i kobiet do wychowania fizycznego i sportu, aby pomóc im w zdobyciu pewności siebie, usprawnić ich integrację w społeczeństwie, przezwyciężyć uprzedzenia i propagować zdrowy tryb życia oraz dostęp kobiet do kształcenia;
- Wspierać propagowanie zdrowia i kampanie zwiększające świadomość przez sport.

Unia Europejska włączy sport w swoją politykę rozwoju, starając się stworzyć synergie z już istniejącymi programami ONZ, państw członkowskich, władz lokalnych i organów prywatnych. Będzie prowadzić działania uzupełniające lub innowacyjne odnośnie do istniejących programów i działań. Protokół ustaleń podpisany przez Komisję i Międzynarodową Federację Piłki Nożnej (FIFA) w 2006 r. o wykorzystanie futbolu do rozwoju państw regionu Afryki, Karaibów i Pacyfiku jest tego dobrym przykładem.

26) W stosownych przypadkach Unia Europejska włączy kwestie związane ze sportem, takie jak transfery międzynarodowych zawodników, wykorzystywanie młodocianych zawodników, doping, pranie brudnych pieniędzy przez sport oraz bezpieczeństwo podczas ważnych międzynarodowych wydarzeń sportowych, do dialogu politycznego i współpracy z krajami partnerskimi.

Ustanowienie szybkich procedur przyznawania wiz oraz przyspieszenie procedur imigracyjnych dla zawodników najwyższej klasy z krajów spoza UE są ważnymi elementami zwiększającymi atrakcyjność UE na arenie międzynarodowej. Pomimo ciągłego procesu zawierania umów z krajami trzecimi, ułatwiających przyznawanie wiz oraz utrwalania reżimu wizowego będącego w mocy w odniesieniu do członków olimpijskiej rodziny podczas Igrzysk Olimpijskich, UE nadal musi opracowywać (czasowe) reguły przyjmowania sportowców z państw trzecich.

Komisja zwróci szczególną uwagę na sektor sportu przy:

27) wdrażaniu przedstawionego ostatnio komunikatu w sprawie migracji o charakterze cyrkulacyjnym i partnerstwa na rzecz mobilności z państwami trzecimi;

28) opracowaniu zharmonizowanych planów przyjmowania różnych kategorii obywateli państw trzecich dla celów gospodarczych, opierając się na planie polityki w dziedzinie legalnej migracji (2005 r.).

2.8 Popieranie zrównoważonego rozwoju

Uprawianie sportu, obiekty i wydarzenia sportowe mają istotny wpływ na środowisko. Ważne jest, aby propagować należyte zarządzanie środowiskiem, w którym zawierają się między innymi ekologiczne zamówienia publiczne, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie efektywności energetycznej, usuwanie odpadów oraz uprawa gleby i uzdatnianie wody. Europejskie organizacje sportowe i organizatorzy wydarzeń sportowych powinni postawić sobie ekologiczne cele, aby ich działania wpisywały się w zrównoważony rozwój. Zwiększając swoją wiarygodność w sprawach środowiska, organizacje odpowiedzialne mogą spodziewać się konkretnych korzyści przy stawianiu do przetargów na organizację wydarzeń sportowych oraz korzyści gospodarczych związanych z bardziej racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych.

Komisja zamierza:

29) Użyć zorganizowanego dialogu, który wypracowała z głównymi międzynarodowymi i Europejskimi organizacjami sportowymi i innymi zainteresowanymi stronami w dziedzinie sportu, aby zachęcić ich i ich członków do wzięcia udziału w Systemie Ekozarządzania i Audytu (EMAS) i w programach przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego, oraz propagować te dobrowolne programy w czasie ważnych wydarzeń sportowych;

30) Propagować ekologiczne zamówienia publiczne w dialogu politycznym z państwami członkowskimi i innymi stronami, których to dotyczy;

31) Zwiększać świadomość stron, dzięki programowi wspomaganemu ustanowionemu we współpracy ze stronami, których to dotyczy (decydenci polityczni, MŚP, społeczności lokalne), w zakresie potrzeby partnerskiej współpracy na szczeblu regionalnym przy organizacji wydarzeń sportowych w sposób zrównoważony;

32) Uwzględnić sport jako część elementu nowego programu LIFE+, „Informacja i komunikacja”.

3. GOSPODARCZY WYMIAR SPORTU

Sport jest sektorem dynamicznym i wciąż zyskującym na znaczeniu, który może przyczynić się do realizacji celów lizbońskich przyspieszenia wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, a jego wpływ na makroekonomię jest niedoceniany. Może on służyć za narzędzie rozwoju lokalnego i regionalnego, gospodarczej regeneracji miast lub rozwoju terenów wiejskich. Sport oddziałuje synergicznie z turystyką i może pobudzać podnoszenie standardu infrastruktury oraz pojawianie się nowych partnerstw finansujących sport i obiekty rekreacyjne.

Pomimo, iż zazwyczaj brakuje konkretnych i porównywalnych danych dotyczących gospodarczego znaczenia sportu, jego znaczenie potwierdzone jest badaniami i analizami rachunków narodowych, aspektami gospodarczymi zakrojonych na szeroką skalę wydarzeń sportowych oraz kosztami braku aktywności fizycznej oraz starzenia się społeczeństwa. Badanie przedstawione podczas prezydencji austriackiej w 2006 r. sugeruje, że sport w szerszym znaczeniu wytworzył w 2004 r. wartość dodaną wysokości 407 miliardów euro,

czyli 3,7 % PKB Unii i miejsca pracy dla 15 milionów osób, czyli dla 5,4 % siły roboczej⁶. Wkład sportu w gospodarkę powinien być bardziej widoczny i podkreślany w polityce UE.

Coraz większa część wartości gospodarczej sportu związana jest z prawami własności intelektualnej. Prawa te dotyczą praw autorskich, informacji handlowych, znaków towarowych oraz ochrony wizerunku i praw medialnych. W coraz bardziej globalnym i dynamicznym sektorze skuteczne wzmocnienie praw własności intelektualnej w całym świecie jest podstawowym warunkiem zdrowej ekonomii sportu. Istotne jest również, aby zapewnić odbiorcom możliwość dostępu na odległość do transgranicznych wydarzeń sportowych w Unii Europejskiej.

Z drugiej strony, pomimo ogólnego gospodarczego znaczenia sportu, duża część wydarzeń sportowych ma miejsce w ośrodkach nienastawionych na zysk, z których wiele zależnych jest od pomocy państwa, aby zapewnić dostęp do sportu wszystkim obywatelom.

3.1 Ku polityce sportowej opartej na faktach

Rozpoczęcie działań politycznych i zwiększonej współpracy w zakresie sportu na szczeblu UE musi być poparte solidną wiedzą. Należy poprawić jakość i porównywalność danych, aby doprowadzić do lepszego strategicznego planowania i podejmowania decyzji politycznych w zakresie sportu.

Zainteresowane podmioty rządowe i pozarządowe wzywały wielokrotnie Komisję do utworzenia europejskiej statystycznej definicji sportu i skoordynowania wysiłków, aby na tej podstawie wytwarzać statystyki sportowe i związane ze sportem.

33) Komisja, we ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, będzie starała się utworzyć europejską metodę statystycznego pomiaru wpływu sportu na gospodarkę, mającą być podstawą statystyk krajowych w zakresie sportu, co mogłoby doprowadzić do powstania europejskiego rachunku satelitarnego sportu.

34) Ponadto nadal należy regularnie przeprowadzać badania stanu wiedzy o sporcie (np. sondaże Eurobarometru), przede wszystkim, aby dostarczyć informacji o charakterze niegospodarczym, których nie można uzyskać na podstawie statystyk krajowych w zakresie sportu (np. poziom uczestnictwa, dane odnoszące się do wolontariatu itd.).

35) Komisja rozpocznie badania mające na celu ocenę bezpośredniego (pod względem PKB, wzrostu i zatrudnienia) i pośredniego wkładu sektora sportu (przez wychowanie, rozwój regionalny i większą atrakcyjność UE) w realizowanie agendy lizbońskiej.

36) Komisja zorganizuje wymianę najlepszych rozwiązań między państwami członkowskimi i federacjami sportowymi, dotyczącą organizacji wydarzeń sportowych na dużą skalę i mającą na celu propagowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i zatrudnienia.

3.2 Zapewnienie finansowania sportu ze środków publicznych

⁶ D. Dimitrov / C. Helmenstein / A. Kleissner / B. Moser / J. Schindler: Die makroökonomischen Effekte des Sports in Europa, Studie im Auftrag des Bundeskanzleramts, Sektion Sport, Wien, 2006

Organizacje sportowe mają wiele źródeł dochodów, w tym składki klubowe i wpływy ze sprzedaży biletów, reklamy i sponsoringu, praw medialnych, redystrybucji dochodów w federacjach sportowych, z używania artykułów promocyjnych oraz finansowanie ze środków publicznych itd. Jednakże niektóre organizacje mają znacznie lepszy dostęp do środków z sektora prywatnego niż inne, nawet jeśli w niektórych przypadkach ustanowiony jest dobrze działający system redystrybucji. W sporcie na poziomie najbliższym obywatelom równe szanse i otwarty dostęp do uprawiania sportu może być jedynie zapewniony przez silne zaangażowanie władz publicznych. Komisja rozumie znaczenie pomocy publicznej dla sportu na poziomie najbliższym obywatelom i sportu dla wszystkich i popiera taką pomoc, pod warunkiem, że jest ona przyznawana zgodnie z prawem wspólnotowym.

W wielu państwach członkowskich sport jest częściowo finansowany ze środków pochodzących z podatków lub opłat zarządzanych przez państwo lub będących na państwowej licencji usług hazardowych lub gier loteryjnych. Komisja zachęca państwa członkowskie do zastanowienia się nad tym, jak w najlepszy sposób utrzymać i rozwinąć zrównoważony model finansowania, zapewniający długoterminowe wsparcie organizacjom sportowym.

37) Aby wspomóc refleksję nad sposobem finansowania sportu Komisja przeprowadzi niezależne badania na temat finansowania sportu na poziomie najbliższym obywatelom i sportu dla wszystkich w państwach członkowskich, zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych, oraz nad wpływem zmian zachodzących w tej dziedzinie.

Jeśli chodzi o pośrednie opodatkowanie, przepisy wspólnotowe dotyczące podatku VAT zostały ustalone w dyrektywie Rady 2006/112/WE, która ma na celu zapewnienie, iż stosowanie prawodawstwa państw członkowskich odnośnie do VAT nie zakłóca konkurencji lub nie utrudnia swobodnego przepływu towarów i usług. Dyrektywa przewiduje zarówno możliwość zwolnienia z podatku niektórych usług związanych ze sportem przez państwa członkowskie i, tam gdzie zwolnienia nie można zastosować, możliwość zastosowania w niektórych przypadkach zmniejszonych stawek.

38) Biorąc pod uwagę znaczną rolę społeczną sportu, oraz jego silne zakorzenienie w rzeczywistości lokalnej, Komisja bronić będzie utrzymania istniejących możliwości zmniejszonych stawek VAT na sport.

4. ORGANIZACJA SPORTU

W debacie politycznej na temat sportu w Europie często przywiązuje się dużą wagę do tak zwanego „europejskiego modelu sportu”. Komisja uważa, że należy propagować pewne wartości i tradycje europejskiego sportu. Jednakże w obliczu różnorodności i złożoności europejskich struktur sportu uważa, że próba określenia jednego modelu organizacji sportu w Europie jest nierealistyczna. Ponadto podobna sytuacja gospodarcza i społeczna w większości państw członkowskich (zwiększająca się komercjalizacja, trudności z finansowaniem ze środków publicznych, zwiększająca się liczba uczestników oraz zastój w rozwoju wolontariatu) spowodowała powstanie nowych wyzwań dla organizacji sportu w Europie. Pojawienie się nowych podmiotów (uczestników działających poza zorganizowanymi dyscyplinami, zawodowe kluby sportowe itp.) stawia nowe pytania związane z dobrym zarządzaniem, demokracją i reprezentowaniem interesów w ruchu sportowym.

Komisja może odegrać ważną rolę w zachęcaniu do dzielenia się najlepszymi praktykami w zarządzaniu sportem. Może również być pomocna w stworzeniu wspólnego zbioru zasad dobrego zarządzania w sporcie, takich jak przejrzystość, demokracja, odpowiedzialność oraz reprezentacja stron uczestniczących (stowarzyszeń, federacji, zawodników, klubów, lig, kibiców itp.). Realizując to zadanie, Komisja będzie się opierała na wcześniejszych pracach⁷. Należy również zwrócić uwagę na odpowiednią reprezentację kobiet na stanowiskach zarządzających i kierowniczych.

Komisja uznaje autonomię organizacji sportowych oraz struktur reprezentacyjnych (takich jak ligi sportowe). Ponadto uznaje również, że zarządzanie leży głównie w gestii organów zarządzających sportem oraz, w pewnym zakresie, państw członkowskich i partnerów społecznych. Niemniej dialog prowadzony z organizacjami sportowymi zwrócił uwagę Komisji na pewne dziedziny, co do których wyraża ona swoje zdanie poniżej. Komisja stoi na stanowisku, że większość kwestii może zostać rozwiązana poprzez samoregulację uwzględniającą dobre praktyki zarządzania, przy przestrzeganiu prawa unijnego. Jest gotowa do odegrania roli instytucji ułatwiającej rozwiązanie tych kwestii lub w razie potrzeby do podjęcia odpowiednich działań.

4.1 Specyfika sportu

Aktywność sportowa podlega prawu UE. Opisano to szczegółowo w dokumencie roboczym Komisji oraz w załącznikach do niego. Prawo konkurencyjności oraz przepisy dotyczące rynku wewnętrznego mają zastosowanie do sportu, o ile jest on rodzajem działalności gospodarczej. Sport jest objęty również innymi ważnymi aspektami prawa UE, takimi jak zakaz dyskryminacji na tle narodowościowym, przepisy dotyczące obywatelstwa unijnego oraz równouprawnienie mężczyzn i kobiet w zatrudnieniu.

Równocześnie sport charakteryzuje się pewnymi specyficznymi cechami, które często określa się mianem „specyfiki sportu”. Specyfikę sportu europejskiego można postrzegać z dwóch punktów widzenia:

- Specyfika aktywności sportowej oraz zasad sportowych, takich jak oddzielne zawody dla mężczyzn i kobiet, ograniczenie liczby uczestników w zawodach lub też potrzeba zapewnienia niepewności dotyczącej wyników i zachowanie równowagi konkurencyjnej między klubami biorącymi udział w tych samych zawodach.
- Specyfika struktury sportu, obejmująca przede wszystkim autonomię i zróżnicowanie organizacji sportowych, piramidalną strukturę zawodów od stopnia podstawowego do elitarnego, zorganizowane mechanizmy solidarnościowe między różnymi poziomami i operatorami, organizację sportu na szczeblu krajowym oraz zasadę jednej federacji na daną dyscyplinę sportu;

Orzecznictwo sądów europejskich oraz decyzje Komisji Europejskiej wskazują, że specyfika sportu jest uznawana i uwzględniana. Orzecznictwo i decyzje zawierają również wytyczne dotyczące zastosowania prawa unijnego w dziedzinie sportu. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem, specyfika sportu w dalszym ciągu będzie uznawana, jednakże nie może być ona skonstruowana w sposób umożliwiający wyłączenie tej dziedziny z zastosowania prawa UE.

⁷ Np. konferencja „Zasady gry” zorganizowana w 2001 r. przez FIA i EOC oraz Niezależny przegląd europejskiego sportu przeprowadzony w 2006 r.

Jak opisano szczegółowo w dokumencie roboczym Komisji i załącznikach do niego, istnieją organizacyjne zasady sportowe - oparte na zgodnych z prawem celach - które najprawdopodobniej nie naruszają przepisów Traktatu WE związanych z przeciwdziałaniem praktykom ograniczającym konkurencję pod warunkiem, że ich skutki antykonkurencyjne, o ile takie istnieją, są właściwe realizowanym celom i do nich proporcjonalne. Przykładem tego rodzaju zasad są „zasady gry” (np. zasady regulujące długość meczy lub liczbę zawodników na boisku), zasady dotyczące kryteriów selekcji do zawodów sportowych, zasady obowiązujące „na własnym i na cudzym boisku”, zasady zapobiegające wielostronnej własności w zawodach klubowych, zasady dotyczące składu kadr narodowych, zasady antidopingowe oraz zasady dotyczące okresów transferu.

Jednakże jeżeli chodzi o regulacyjne aspekty sportu, ocenę zgodności zasad sportowych z prawem konkurencji UE można przeprowadzić jedynie w odniesieniu do poszczególnych przypadków, co zostało ostatecznie potwierdzone w orzeczeniu Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Meca-Medina*⁸. W tym przypadku Trybunał wyjaśnił dokładnie jaki jest wpływ prawa UE na zasady sportowe. Trybunał odrzucił pojęcie „zasad czysto sportowych” jako nie posiadające związku z kwestią stosowalności unijnych zasad konkurencyjności w sektorze sportowym.

Trybunał uznał, że specyfikę sportu należy uwzględnić w sensie skutków restrykcyjnych, tzn. restrykcyjne skutki wpływające na konkurencyjność i będące częścią organizacji oraz odpowiedniego prowadzenia danej dyscypliny sportu konkurencyjnego nie naruszają unijnych zasad konkurencyjności pod warunkiem, że skutki te są proporcjonalne do zgodnego z prawem i prawdziwie sportowego celu, który zamierza zrealizować dana strona. Konieczność sprawdzenia pod kątem proporcjonalności zakłada potrzebę uwzględnienia indywidualnych okoliczności każdego przypadku. Nie umożliwia ona formułowania ogólnych wytycznych w sprawie stosowania prawa konkurencyjności w sektorze sportu.

4.2 Swobodne przemieszczanie się i obywatelstwo

Organizacja sportu i zawodów na szczeblu krajowym jest częścią historycznego i kulturowego dziedzictwa europejskiego podejścia do sportu i odpowiada oczekiwaniom obywateli Europy. W szczególności reprezentacje narodowe odgrywają ważną rolę nie tylko w kontekście tożsamości, ale również w kontekście zapewnienia solidarności z dyscyplinami sportu uprawianymi na poziomie podstawowym, w związku z czym należy je wspierać.

Dyskryminacji ze względu na przynależność państwową zabroniono w traktatach, w których ustanowiono prawo każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i osiedlania na terytorium państw członkowskich. Celem traktatów jest również zniesienie wszelkiej dyskryminacji na tym tle między pracownikami państw członkowskich w przypadku zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy. Takie same zakazy odnoszą się do dyskryminacji ze względu na przynależność państwową w świadczeniu usług. Ponadto członkostwo w klubach sportowych oraz udział w zawodach są ważnymi czynnikami promowania integracji obywateli innych krajów ze społeczeństwami krajów, które ich goszczą.

⁸ Sprawa C-519/04P, *Meca Medina przeciwko Komisji*, ECR 2006, I-6991. Szczegółowe informacje znajdują się w dokumencie roboczym Komisji.

Równe traktowanie obejmuje również obywateli państw, które podpisały z UE umowy zawierające klauzule antydyskryminacyjne oraz którzy są legalnie zatrudnieni na terytorium państw członkowskich.

39) Komisja wzywa państwa członkowskie i organizacje sportowe do wyeliminowania przypadków dyskryminacji ze względu na przynależność państwową we wszystkich dyscyplinach sportu. Komisja podejmie walkę z dyskryminacją w sporcie przy pomocy dialogu politycznego z państwami członkowskimi, zaleceń, zorganizowanego dialogu z podmiotami sportowymi oraz w sprawie naruszenia przepisów w stosownych przypadkach.

Komisja ponownie wyraża swą aprobatę dla ograniczonych i proporcjonalnych restrykcji (zgodnych z przepisami Traktatu UE w sprawie swobodnego przemieszczania się i orzeczeniami Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości) odnoszących się do zasady swobodnego przemieszczania się, w szczególności w przypadku:

- Prawa selekcji sportowców krajowych do zawodów, w których uczestniczą drużyny narodowe;
- Potrzeby ograniczenia liczby uczestników zawodów;
- Określenia ostatecznych terminów transferów zawodników w sportach drużynowych.

40) Jeżeli chodzi o dostęp do zawodów indywidualnych dla zawodników nie będących obywatelami państw członkowskich, Komisja zamierza przeprowadzić badania celem dokonania analizy wszystkich aspektów tej złożonej kwestii.

4.3 Transfery

W przypadku braku zasad dotyczących transferów, uczciwość zawodów sportowych stała by pod znakiem zapytania ze względu na kluby rekrutujące zawodników w określonym sezonie celem uzyskania przewagi nad swoimi rywalami. Równocześnie wszelkie zasady dotyczące transferów muszą być zgodne z prawem UE (przepisy dotyczące konkurencji oraz przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się pracowników).

W 2001 r., w kontekście sprawy dotyczącej rzekomych naruszeń wspólnotowego prawa dotyczącego konkurencyjności oraz po przeprowadzeniu rozmów z Komisją, władze piłki nożnej podjęły się przeprowadzenia przeglądu regulaminu FIFA dotyczącego międzynarodowych transferów piłkarzy, w oparciu o rekompensatę kosztów treningów poniesionych przez kluby sportowe, określenia okresów transferów, zagwarantowania edukacji szkolnej graczy w wieku szkolnym oraz zapewnienia dostępu do sądów krajowych.

Komisja uważa, że taki system stanowi przykład dobrych praktyk gwarantujących równowagę konkurencyjną między klubami sportowymi przy równoczesnym uwzględnieniu wymogów stawianych przez prawo UE.

Transfer zawodników wzbudza również obawy dotyczące zgodności z prawem związanego z tym zjawiskiem przepływu środków finansowych. Celem zwiększenia przejrzystości przepływu środków pieniężnych związanych z transferami, skutecznym rozwiązaniem mogłoby być system informacji o transferach i ich weryfikacji. Komisja uważa, że tego rodzaju system powinien spełniać jedynie funkcję kontrolną; transakcje finansowe należy przeprowadzać bezpośrednio pomiędzy zainteresowanymi stronami. Zależnie od dyscypliny

sportu, taki system mogłaby prowadzić odpowiednia europejska organizacja sportowa lub poszczególne państwa członkowskie.

4.4 Agenci zawodników sportowych

Stworzenie prawdziwie europejskiego rynku zawodników sportowych oraz podwyższenie poziomu płac zawodników w niektórych dyscyplinach sportu spowodowało zwiększenie aktywności agentów sportowych. W coraz bardziej skomplikowanym środowisku prawnym wielu zawodników (ale również wiele klubów sportowych) poszukuje usług agentów celem negocjowania i zawierania umów.

Istnieją sprawozdania przedstawiające złe praktyki związane z działalnością niektórych agentów, które spowodowały przypadki korupcji, prania pieniędzy oraz wykorzystywania zawodników nieletnich. Tego rodzaju praktyki wpływają destrukcyjnie na uprawianie sportu w sensie ogólnym oraz powodują poważne obawy związane z zarządzaniem sportem. Zdrowie i bezpieczeństwo zawodników, szczególnie nieletnich, należy chronić i zwalczać działalność kryminalną w tym kontekście.

Ponadto, agenci sportowi podlegają różnym przepisom w różnych państwach członkowskich. Niektóre państwa członkowskie wprowadziły konkretne prawodawstwo dotyczące agentów zawodników sportowych, w innych zaś prawo mające do nich zastosowanie jest prawem ogólnym obejmującym agencje zatrudnienia, jednakże posiadającym odniesienia do agentów zawodników sportowych. Ponadto niektóre federacje międzynarodowe (FIFA, FIBA) wprowadziły swoje własne przepisy.

Z tych powodów wielokrotnie wzywano UE do uregulowania działalności agentów zawodników sportowych w drodze unijnej inicjatywy prawnej.

41) Komisja przeprowadzi ocenę wpływu dającą przejrzysty obraz działalności agentów zawodników sportowych w UE oraz ocenę zasadności działań UE w tym kontekście wraz z analizą różnych możliwych do zrealizowania opcji.

4.5 Ochrona nieletnich

W dalszym ciągu trwa proceder wykorzystywania młodych zawodników. Najpoważniejszy problem dotyczy dzieci, które nie zostają wybrane na zawody i są następnie porzucane w obcym kraju, gdzie przebywają nielegalnie, co wpływa na ich dalsze wykorzystywanie. Mimo, iż w większości przypadków zjawisko to nie podlega definicji prawnej handlu towarem ludzkim, jest ono nie do przyjęcia ze względu na fundamentalne wartości uznawane przez UE oraz jej państwa członkowskie. Jest ono również niezgodne z wartościami propagowanymi przez sport. Należy rygorystycznie stosować środki ochronne zawarte w przepisach emigracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do osób nieletnich pozbawionych opieki rodzicielskiej. Należy również zwalczać wykorzystywanie seksualne nieletnich w sporcie.

42) Komisja w dalszym ciągu będzie monitorować wdrażanie przepisów prawa unijnego, w szczególności dyrektywy w sprawie ochrony w pracy osób młodocianych. Ostatnio Komisja rozpoczęła badania dotyczące pracy dzieci, będące uzupełnieniem działań monitorujących wdrożenie przepisów wspomnianej dyrektywy. Kwestia młodocianych zawodników objętych zakresem tej dyrektywy zostanie uwzględniona w przeprowadzonym badaniu.

43) Komisja zwróci się z wnioskiem do państw członkowskich oraz organizacji sportowych o

współpracę w ochronie sfery moralności i fizyczności młodzieży poprzez rozpowszechnianie informacji dotyczących obowiązujących przepisów prawa, określenie minimalnych standardów oraz wymianę najlepszych rozwiązań.

4.6 Korupcja, pranie pieniędzy oraz inne formy przestępstw finansowych

Korupcja, pranie pieniędzy i inne formy przestępstw finansowych dotyczą sport na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Uwzględniając wysoki stopień internacjonalizacji, korupcja w sektorze sportu ma często wymiar transgraniczny. Problemy z korupcją o wymiarze europejskim należy rozwiązywać na szczeblu europejskim. Unijne mechanizmy przeciwko praniu pieniędzy należy stosować skutecznie również w sektorze sportu.

44) Komisja będzie wspierać partnerstwa publiczno-prywatne reprezentujące interesy sportu oraz władze antykorupcyjne, które identyfikowałyby słabe punkty tego sektora narażone na korupcję oraz pomagałyby w tworzeniu skutecznych i represyjnych strategii pomagających zwalczać tego rodzaju praktyki.

45) Komisja w dalszym ciągu będzie monitorowała sposób wdrażania unijnego prawodawstwa przeciwko praniu pieniędzy w państwach członkowskich w sektorze sportu.

4.7 Systemy licencji dla klubów sportowych

Komisja uznaje przydatność skutecznych systemów licencyjnych dla zawodowych klubów sportowych na poziomie europejskim i krajowym jako narzędzia propagowania dobrego zarządzania w sporcie. Systemy licencji mają ogólnie na celu zapewnienie, że kluby sportowe będą przestrzegały tych samych podstawowych przepisów dotyczących zarządzania finansowego i przejrzystości, jednakże mogą również objąć przepisy dotyczące dyskryminacji, przemocy, ochrony nieletnich i treningów. Tego rodzaju systemy muszą być zgodne z przepisami dotyczącymi konkurencyjności i rynku wewnętrznego, jak również nie mogą wykraczać poza niezbędne ramy realizacji zgodnych z prawem celów związanych z odpowiednią organizacją oraz prowadzeniem działalności sportowej.

Należy skupić wysiłki na wdrożeniu i stopniowym wzmocnieniu systemów licencyjnych. W przypadku piłki nożnej, gdzie systemy licencyjne będą za niedługo obowiązkowe dla klubów biorących udział w rozgrywkach europejskich, działania należy skoncentrować na propagowaniu systemów licencyjnych na poziomie krajowym oraz na zachęcaniu do korzystania z nich.

46) Komisja będzie promować dialog z organizacjami sportowymi celem upowszechniania wdrożenia i wzmocnienia systemów licencyjnych służących samoregulacji.

47) Komisja zamierza skupić się najpierw na piłce nożnej i zorganizować konferencję z UEFA, EPFL, Fifpro, stowarzyszeniami krajowymi i ligami krajowymi dotyczącą systemów licencyjnych oraz najlepszych rozwiązań w tym zakresie.

4.8 Media

Kwestie dotyczące związku sektora sportu z mediami sportowymi (w szczególności z telewizją) nabrały olbrzymiego znaczenia, ponieważ prawa do transmisji telewizyjnych są podstawowym źródłem dochodów dla sportu zawodowego w Europie. Jednakże z drugiej strony, prawa mediów sportowych do transmisji telewizyjnych są głównym źródłem programu wielu operatorów medialnych.

Sport jest siłą napędową powodującą powstanie nowych mediów oraz interaktywnych usług telewizyjnych. Komisja w dalszym ciągu będzie popierać prawo do informacji i szerokiego dostępu obywateli do transmisji wydarzeń sportowych, które są postrzegane jako mające najwyższą oglądalność oraz znaczenie dla społeczeństwa.

Zastosowanie przepisów dotyczących konkurencji zawartych w Traktacie WE do sprzedaży praw medialnych związanych z wydarzeniami sportowymi odbywa się z uwzględnieniem cech charakterystycznych dla tej dziedziny. Medialne prawa sportowe czasami sprzedawane są łącznie przez stowarzyszenia sportowe w imieniu poszczególnych klubów sportowych (w przeciwieństwie do klubów prowadzących swoją sprzedaż indywidualnie). Mimo, iż łączna sprzedaż praw medialnych wzbudza obawy związane z konkurencją, Komisja zaakceptowała ją pod pewnymi warunkami. Sprzedaż łączna może być ważna ze względu na podział zysków i w ten sposób może się stać narzędziem dla osiągnięcia solidarności wewnątrz sportu.

Komisja uznaje wagę sprawiedliwego podziału zysków między klubami, włącznie z klubami najmniejszymi oraz pomiędzy sportowcami zawodowymi i amatorami.

48) Komisja zaleca organizacjom sportowym poświęcenie odpowiedniej uwagi tworzeniu i utrzymywaniu mechanizmów solidarności. W dziedzinie medialnych praw sportowych tego rodzaju mechanizmy mogą przyjąć formę systemu łącznej sprzedaży praw medialnych lub systemu indywidualnej sprzedaży przez kluby; w obydwu przypadkach połączonej z wydanym mechanizmem solidarności.

5. DALSZE DZIAŁANIA

Komisja będzie prowadzić dalsze działania związane z inicjatywami przedstawionymi w Białej księdze poprzez wdrożenie zorganizowanego dialogu z podmiotami działającymi w sektorze sportu, poprzez współpracę z państwami członkowskimi oraz propagowanie dialogu społecznego w sektorze sportu.

5.1 Zorganizowany dialog

Sport europejski charakteryzuje wielorakość złożonych i zróżnicowanych struktur posiadających różnego rodzaju osobowości prawne oraz różny stopień autonomii w poszczególnych państwach członkowskich. Inaczej niż w pozostałych sektorach oraz ze względu na sam charakter zorganizowanych dyscyplin sportu, struktury sportu europejskiego są, ogólnie rzecz biorąc, mniej rozwinięte niż struktury sportowe na poziomie krajowym i międzynarodowym. Ponadto sport europejski jest generalnie zorganizowany zgodnie ze strukturami kontynentalnymi, nie zaś ze strukturami poziomu unijnego.

Podmioty działające w sektorze sportu są zgodne co do tego, że Komisja ma do odegrania ważną rolę w przyczynianiu się do europejskiej debaty dotyczącej sportu poprzez dostarczenie platformy dialogu z podmiotami działającymi w sektorze sportu. Zakrojone na szeroką skalę konsultacje z „zainteresowanymi stronami” są jednym z obowiązków Komisji, zgodnie z postanowieniami traktatów.

W obliczu złożonej i zróżnicowanej kultury sportu w Europie, Komisja zamierza zaangażować w zorganizowany dialog przede wszystkim poniższe podmioty:

- Europejskie federacje sportowe;

- Europejskie sportowe organizacje patronackie, szczególnie Europejskie Komitety Olimpijskie (EOC), Europejski Komitet Paraolimpijski (EPC) oraz europejskie sportowe organizacje pozarządowe;
- Krajowe sportowe organizacje patronackie oraz komitety olimpijskie i paraolimpijskie;
- Pozostałe podmioty działające w sektorze sportu, reprezentowane na poziomie europejskim, włącznie z partnerami społecznymi;
- Inne organizacje europejskie i międzynarodowe, w szczególności struktury sportowe Rady Europy oraz instytucje ONZ, takie jak UNESCO i WHO.

49) Komisja planuje zorganizować dialog w następujący sposób:

- Forum Sportu UE: Coroczne spotkanie wszystkich zainteresowanych stron;
- Dyskusje tematyczne z ograniczoną liczbą uczestników.

50) Komisja będzie chciała również propagować większą rozpoznawalność UE podczas wydarzeń sportowych. Komisja wspiera dalszy rozwój inicjatywy europejskich stolic sportu.

5.2 Współpraca z państwami członkowskimi

Współpraca między państwami członkowskimi w dziedzinie sportu na szczeblu unijnym odbywa się podczas nieformalnych spotkań ministerialnych oraz na poziomie administracyjnym, kiedy to spotykają się dyrektorzy ds. sportu. Unijni ministrowie sportu przyjęli bieżące ramy programowe dotyczące sportu w 2004 r. celem określenia priorytetów dla dyskusji na temat sportu między państwami członkowskimi.

51) Celem rozwiązania problemów opisanych w niniejszej Białej księdze, Komisja proponuje wzmocnienie istniejącej współpracy między państwami członkowskimi a nią samą.

W oparciu o wniosek Komisji, państwa członkowskie mogą zechcieć wzmocnić mechanizm bieżących ram programowych, na przykład poprzez:

- Wspólne określenie priorytetów współpracy w dziedzinie polityki sportu;
- Regularne składanie sprawozdań ze zrealizowanego postępu unijnym ministrom ds. sportu.

Bliższa współpraca będzie wymagała regularnej organizacji spotkań ministrów oraz dyrektorów ds. sportu podczas każdej prezydencji, co powinny uwzględnić zespoły przyszłych 18. miesięcznych prezydencji.

52) Komisja będzie składać sprawozdania dotyczące wdrażania planu działania „Pierre de Coubertin” poprzez mechanizm bieżących ram programowych.

5.3 Dialog społeczny

W świetle rosnącej liczby wyzwań związanych z zarządzaniem w sporcie, dialog społeczny na poziomie europejskim może przyczynić się do rozwiania wspólnych wątpliwości pracodawców i sportowców, włącznie z rozwiązaniem problemu umów dotyczących warunków zatrudnienia i pracy w tym sektorze, zgodnie z przepisami Traktatu WE.

Komisja wspiera projekty dotyczące konsolidacji dialogu społecznego ogólnie w sektorze sportu oraz w sektorze piłki nożnej. Dzięki tym projektom stworzono podstawę dialogu społecznego na poziomie europejskim oraz udało się dokonać konsolidacji organizacji sportowych na tym poziomie. Komisja może powołać Sektorowy Komitet ds. Dialogu Społecznego na podstawie wspólnego wniosku partnerów społecznych. Komisja uważa, że europejski dialog społeczny w sektorze sportu lub też w jego podsektorach (np. w podsektorze piłki nożnej) jest instrumentem umożliwiającym partnerom społecznym przyczynienie się do kształtowania stosunków i warunków pracy w sposób aktywny i integrujący. W dziedzinie sportu tego rodzaju dialog społeczny mógłby również doprowadzić do utworzenia wspólnie sporządzonego kodeksu lub przepisów dotyczących kwestii związanych z treningami, warunkami pracy oraz ochroną sportowców nieletnich.

53) Komisja zachęca do podejmowania wszelkich wysiłków prowadzących do ustanowienia Europejskich Komitetów Dialogu Społecznego w sektorze sportu i z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy w tym zakresie. Komisja w dalszym ciągu będzie wspierać zarówno pracodawców jak i pracowników, będzie również prowadzić otwarty dialog w tym zakresie ze wszystkimi organizacjami sportowymi.

Wsparcie, które powinny zaoferować państwa członkowskie dla tworzenia zdolności administracyjnych oraz wspólnych działań partnerów społecznych poprzez Europejski Fundusz Społeczny w regionach objętych celem „konwergencja”, powinno być również wykorzystane do tworzenia zdolności administracyjnych partnerów społecznych w sektorze sportu.

6. PODSUMOWANIE

Biała księga na temat sportu zawiera szereg działań, które zostaną wdrożone lub będą wspierane przez Komisję Europejską. Zebrane, działania te tworzą plan działania „Pierre de Coubertin”, który będzie służył jako wytyczna dla Komisji w prowadzeniu działań związanych ze sportem w ciągu najbliższych lat.

Autorzy Białej księgi wykorzystali wszelkie możliwości, które dają im obecnie obowiązujące traktaty. Rada Europejska w 2007 r. przyznała mandat konferencji międzyrządowej, która przewiduje wprowadzenie w traktatach przepisu dotyczącego sportu. Jeśli zajdzie taka potrzeba, Komisja powróci do tej kwestii oraz wskaże dalsze kroki w kontekście nowego zapisu w traktacie.

Komisja zorganizuje konferencję poświęconą przekazaniu Białej księgi podmiotom działającym w sektorze sportu jesienią 2007 r. Jej ustalenia zostaną przekazane unijnym ministrom ds. sportu pod koniec 2007 r. Biała księga zostanie również przekazana Parlamentowi Europejskiemu, Komitetowi Regionów oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.